

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πρώτο τμήμα)

της 22ας Νοεμβρίου 2012*

«Δικαστική συνεργασία σε αστικές υποθέσεις — Κανονισμός (ΕΚ) 1346/2000 — Διαδικασίες αφερεγγυότητας — Έννοια του όρου “περάτωση της διαδικασίας” — Δυνατότητα του δικαστηρίου που έχει επιληφθεί δευτερεύουσας διαδικασίας αφερεγγυότητας να εξετάσει την αφερεγγυότητα του οφειλέτη — Δυνατότητα να κινηθεί διαδικασία εκκαθαρίσεως ως δευτερεύουσα διαδικασία αφερεγγυότητας σε περίπτωση κατά την οποία η κύρια διαδικασία είναι διαδικασία διασώσεως»

Στην υπόθεση C-116/11,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Sąd Rejonowy Poznań Stare-Miasto w Poznaniu (Πολωνία) με απόφαση της 21ης Φεβρουαρίου 2011, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 7 Μαρτίου 2011, στο πλαίσιο της δίκης

Bank Handlowy w Warszawie SA,

PPHU «ADAX»/Ryszard Adamiak

κατά

Christianapol sp. z o.o.,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρώτο τμήμα),

συγκείμενο από τους A. Tizzano, πρόεδρο τμήματος, A. Borg Barthet, J.-J. Kasel, M. Safjan και M. Berger (εισηγήτρια), δικαστές,

γενική εισαγγελέας: J. Kokott

γραμματέας: K. Sztranc-Sławiczek, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ’ ακροατηρίου συζητήσεως της 22ας Μαρτίου 2012,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

- η Bank Handlowy w Warszawie SA, εκπροσωπούμενη από τον Z. Skórczyński, νομικό σύμβουλο,
- η Christianapol sp. z o.o., εκπροσωπούμενη από τον M. Barłowski, νομικό σύμβουλο, επικουρούμενο από τους P. Saigne και M. Le Berre, adwokaci,
- η Πολωνική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους M. Szpunar και M. Arciszewski, καθώς και από την B. Czech,

* Γλώσσα διαδικασίας: η πολωνική.

- η Ισπανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τη S. Centeno Huerta,
 - η Γαλλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον G. de Bergues και από τις B. Beaupère-Manokha και N. Rouam,
 - η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τον M. Wilderspin και την A. Stobiecka-Kuik,
- αφού άκουσε τη γενική εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις της κατά τη συνεδρίαση της 24ης Μαΐου 2012,
- εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία των άρθρων 4, παράγραφοι 1 και 2, στοιχείο ι', και 27 του κανονισμού (ΕΚ) 1346/2000 του Συμβουλίου, της 29ης Μαΐου 2000, περί των διαδικασιών αφερεγγυότητας (ΕΕ L 160, σ. 1), όπως έχει τροποποιηθεί με τον κανονισμό (ΕΚ) 788/2008 του Συμβουλίου, της 24ης Ιουλίου 2008 (ΕΕ L 213, σ. 1, στο εξής: κανονισμός).
- 2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο διαδικασίας προκειμένου να κινηθεί στην Πολωνία, κατόπιν αιτήματος της Bank Handlowy w Warszawie SA (στο εξής: Bank Handlowy) και της PPHU «ADAX» /Ryszard Adamiak (στο εξής: Adamiak), διαδικασία αφερεγγυότητας κατά της Christianapol sp. z o.o. (στο εξής: Christianapol), εταιρίας πολωνικού δικαίου σε βάρος της οποίας είχε κινηθεί προγενέστερα διαδικασία διασώσεως στη Γαλλία.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

- 3 Η δεύτερη, η δωδέκατη, η δέκατη ένατη, η εικοστή και η εικοστή τρίτη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού έχουν, αντιστοίχως, ως εξής:

«(2) Η [εύρυθμη] λειτουργία της εσωτερικής αγοράς απαιτεί να λειτουργούν αποτελεσματικά και [ουσιαστικά] οι διασυνοριακές διαδικασίες αφερεγγυότητας, [είναι δε] αναγκαία η έκδοση του παρόντος κανονισμού για την επίτευξη του [σκοπού] αυτού, ο οποίος εμπίπτει στον τομέα της δικαστικής συνεργασίας σε αστικές υποθέσεις κατά την έννοια του άρθρου 65 της Συνθήκης·

[...]

- (12) Ο παρών κανονισμός προβλέπει ότι η κύρια διαδικασία αφερεγγυότητας μπορεί να αρχίζει στο κράτος μέλος [εντός του οποίου] βρίσκεται το κέντρο των κύριων συμφερόντων του οφειλέτη. Η διαδικασία αυτή είναι γενικής εφαρμογής και αποσκοπεί στο να συμπεριλάβει όλα τα περιουσιακά στοιχεία του οφειλέτη. Προκειμένου να προστατευθούν τα διάφορα συμφέροντα, ο παρών κανονισμός επιτρέπει την έναρξη δευτερεύουσας διαδικασίας εκ παραλλήλου με τη διεξαγωγή της κύριας διαδικασίας. Η δευτερεύουσα διαδικασία μπορεί να αρχίσει στο κράτος μέλος όπου έχει εγκατάσταση ο οφειλέτης. Τα αποτελέσματα της δευτερεύουσας διαδικασίας περιορίζονται στα περιουσιακά στοιχεία που βρίσκονται στο συγκεκριμένο κράτος μέλος. Η ύπαρξη [αναγκαστικών] κανόνων συντονισμού με την κύρια διαδικασία αφερεγγυότητας εγγυάται την ενιαία αντιμετώπιση [εντός της Κοινότητας].

[...]

- (19) Η δευτερεύουσα διαδικασία αφερεγγυότητας είναι δυνατόν να εξυπηρετήσει διάφορους σκοπούς πέραν της προστασίας τοπικών συμφερόντων. Ενδέχεται να [ανακύψουν] περιπτώσεις όπου τα περιουσιακά στοιχεία του οφειλέτη είναι τόσο περίπλοκα, ώστε να μην είναι δυνατόν να αντιμετωπιστούν ως σύνολο, ή όταν οι διαφορές των νομικών συστημάτων είναι τόσο σημαντικές που να δημιουργούνται δυσκολίες από την επέκταση των συνεπειών της νομοθεσίας του κράτους έναρξης στα άλλα κράτη όπου βρίσκονται τα περιουσιακά στοιχεία. Για τον λόγο αυτό, ο σύνδικος της κύριας διαδικασίας μπορεί να ζητήσει την έναρξη δευτερεύουσας διαδικασίας εφόσον το απαιτεί η αποτελεσματική διοίκηση των περιουσιακών στοιχείων.
- (20) Οι κύριες διαδικασίες και οι δευτερεύουσες διαδικασίες αφερεγγυότητας δεν μπορούν να συμβάλλουν στην αποτελεσματική εκκαθάριση των περιουσιακών στοιχείων παρά μόνον εάν οι παράλληλες αυτές διαδικασίες είναι συντονισμένες. [...] Για να εξασφαλιστεί ο δεσπόζων ρόλος της κύριας διαδικασίας αφερεγγυότητας, ο σύνδικος της διαδικασίας αυτής θα πρέπει να διαθέτει διάφορες δυνατότητες παρέμβασης στις δευτερεύουσες διαδικασίες αφερεγγυότητας. Θα πρέπει να μπορεί, παραδείγματος χάριν, να προτείνει ένα πρόγραμμα εξυγίανσης ή έναν πτωχευτικό συμβιβασμό, ή να ζητήσει την αναστολή της εκκαθάρισης των περιουσιακών στοιχείων στη δευτερεύουσα διαδικασία αφερεγγυότητας.

[...]

- (23) Ο παρών κανονισμός, στα θέματα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του, θα πρέπει να καθορίζει [ομοιόμορφους κανόνες συγκρούσεως νόμων] οι οποίοι να αντικαθιστούν, [εντός] του πεδίου εφαρμογής τους, τις εθνικές διατάξεις ιδιωτικού διεθνούς δικαίου. Εκτός εάν υπάρχει αντίθετη διάταξη, θα πρέπει να εφαρμόζεται η νομοθεσία του κράτους μέλους έναρξης της διαδικασίας (*lex concursus*). [Αυτός ο κανόνας συγκρούσεως νόμων] θα πρέπει να εφαρμόζεται τόσο στην κύρια διαδικασία όσο και στις τοπικές διαδικασίες. [Η] *lex concursus* καθορίζει όλα τα αποτελέσματα της διαδικασίας αφερεγγυότητας, τόσο τα [δικονομικά] όσο και τα ουσιαστικά, επί των ενεχόμενων προσώπων και έννομων σχέσεων. [Το δίκαιο αυτό] διέπει όλους τους όρους έναρξης, διεξαγωγής και περάτωσης της διαδικασίας αφερεγγυότητας.»
- 4 Κατά το άρθρο του 1, παράγραφος 1, ο κανονισμός έχει εφαρμογή σε «όλες τις συλλογικές διαδικασίες οι οποίες προϋποθέτουν την αφερεγγυότητα του οφειλέτη, συνεπάγονται τη μερική ή ολική πτωχευτική του απαλλοτρίωση και τον διορισμό συνδίκου».
- 5 Ως «διαδικασίες αφερεγγυότητας» νοούνται, κατά το άρθρο 2, στοιχείο α', του κανονισμού, «οι συλλογικές διαδικασίες [που διαλαμβάνονται] στο άρθρο 1, παράγραφος 1». Με την ίδια διάταξη διευκρινίζεται ότι ο κατάλογος των διαδικασιών αυτών περιλαμβάνεται «στο παράρτημα Α».
- 6 Ο κατάλογος των διαδικασιών του παραρτήματος Α του κανονισμού περιλαμβάνει, όσον αφορά τη Γαλλία, την «*procédure de sauvegarde*» [στο εξής: διαδικασία διασώσεως].
- 7 Το άρθρο 3 του κανονισμού ορίζει τα εξής:
- «1. [Διεθνή δικαιοδοσία για να κινούν τη διαδικασία αφερεγγυότητας έχουν] τα δικαστήρια του κράτους μέλους στο οποίο βρίσκεται το κέντρο των κυρίων συμφερόντων του οφειλέτη. Για τις εταιρίες και τα νομικά πρόσωπα τεκμαίρεται, μέχρις αποδείξεως του εναντίου, ότι κέντρο των κυρίων συμφερόντων είναι ο τόπος της καταστατικής έδρας.
2. Όταν το κέντρο των κύριων συμφερόντων του οφειλέτη ευρίσκεται [εντός κράτους μέλους], τα δικαστήρια άλλου κράτους μέλους [έχουν διεθνή δικαιοδοσία] για την έναρξη διαδικασίας αφερεγγυότητας, κατ' αυτού, μόνον εάν έχει εκεί εγκατάσταση. Η διαδικασία αυτή παράγει αποτελέσματα μόνον έναντι των περιουσιακών στοιχείων του οφειλέτη που βρίσκονται στο συγκεκριμένο κράτος μέλος.

3. Όταν [κινήθει] διαδικασία αφερεγγυότητας, κατ' εφαρμογή της παραγράφου 1, τυχόν μεταγενέστερες διαδικασίες αφερεγγυότητας που [κινούνται] κατ' εφαρμογή της παραγράφου 2 είναι δευτερεύουσες, και συνιστούν υποχρεωτικώς διαδικασίες εκκαθάρισης.

[...]»

8 Το άρθρο 4 του κανονισμού προβλέπει ότι:

«1. Εάν ο παρών κανονισμός δεν ορίζει άλλως, δίκαιο εφαρμοστέο στη διαδικασία αφερεγγυότητας και στα αποτελέσματά της είναι το δίκαιο του κράτους μέλους έναρξης της διαδικασίας, κατωτέρω καλουμένου “κράτος έναρξης”.

2. Το δίκαιο του κράτους έναρξης ρυθμίζει τις προϋποθέσεις έναρξης, τη διεξαγωγή και την περάτωση της διαδικασίας αφερεγγυότητας. Βάσει του δικαίου αυτού, ορίζονται συγκεκριμένα:

[...]

ι) οι προϋποθέσεις και τα αποτελέσματα της περατώσεως της διαδικασίας αφερεγγυότητας, ιδίως διά πτωχευτικού συμβιβασμού·

[...]».

9 Με το άρθρο 16 του κανονισμού τίθεται η αρχή της αναγνώρισεως της διαδικασίας αφερεγγυότητας ως εξής:

«1. Η κήρυξη της έναρξης [διαδικασίας] αφερεγγυότητας από τα κατ' άρθρο 3 [έχοντα διεθνή δικαιοδοσία] δικαστήρια κράτους μέλους, αναγνωρίζεται [εντός των λοιπών] κρατών μελών μόλις αρχίσει να παράγει τα αποτελέσματά της στο κράτος έναρξης.

[...]»

10 Με το άρθρο 25 του κανονισμού οριοθετείται ως ακολούθως το πεδίο εφαρμογής της αρχής αυτής:

«1. Οι αποφάσεις για τη διεξαγωγή και την περάτωση διαδικασίας αφερεγγυότητας οι εκδιδόμενες από δικαστήριο του οποίου η απόφαση περί ενάρξεως της διαδικασίας αναγνωρίζεται σύμφωνα με το άρθρο 16, καθώς και ο πτωχευτικός συμβιβασμός που εγκρίνεται από το δικαστήριο αυτό, αναγνωρίζονται επίσης άνευ ετέρου. [...]»

11 Το άρθρο 26 του κανονισμού προβλέπει εξαίρεση από την αρχή αυτή, επιτρέποντας σε κράτος μέλος να αρνηθεί να αναγνωρίσει διαδικασία αφερεγγυότητας που άρχισε εντός άλλου κράτους μέλους, σε περίπτωση κατά την οποία η αναγνώριση αυτή «πρόκειται να [παραγάγει] αποτελέσματα προδήλως αντίθετα προς τη δημόσια τάξη αυτού, και δη τις θεμελιώδεις αρχές και τα δικαιώματα ή ελευθερίες του ατόμου που κατοχυρώνονται συνταγματικώς».

12 Το άρθρο 27 του κανονισμού ορίζει ότι:

«Η έναρξη διαδικασίας του άρθρου 3, παράγραφος 1, με απόφαση δικαστηρίου κράτους μέλους αναγνωριζόμενη σε άλλο κράτος μέλος (κύρια διαδικασία), καθιστά δυνατή την έναρξη, στο δεύτερο κράτος μέλος, τα δικαστήρια του οποίου έχουν [διεθνή δικαιοδοσία] βάσει του άρθρου 3, παράγραφος 2, δευτερεύουσας διαδικασίας αφερεγγυότητας, χωρίς να εξετάζεται η αφερεγγυότητα ή μη του οφειλέτη και στο κράτος αυτό. Η διαδικασία αυτή είναι μία [εκ] των διαδικασιών του παραρτήματος Β, παράγει δε αποτελέσματα μόνο επί των περιουσιακών στοιχείων του οφειλέτη των ευρισκόμενων σ' αυτό το άλλο κράτος μέλος.»

13 Η διεξαγωγή της δευτερεύουσας διαδικασίας διέπεται από τα άρθρα 28 έως 38 του κανονισμού. Για να διασφαλισθεί ο συντονισμός μεταξύ κύριας και δευτερεύουσας διαδικασίας, το άρθρο 31, παράγραφος 1, ορίζει ότι ο σύνδικος της κύριας διαδικασίας και αυτός της δευτερεύουσας υπέχουν αμοιβαίο καθήκον συνεργασίας και ενημερώσεως.

14 Το άρθρο 33, παράγραφος 1, του κανονισμού καθιστά δυνατή την αναστολή της δευτερεύουσας διαδικασίας. Η διάταξη αυτή ορίζει ότι:

«Το δικαστήριο που κήρυξε την έναρξη της δευτερεύουσας διαδικασίας αναστέλλει εν όλω ή εν μέρει την εκκαθάριση κατόπιν αιτήσεως του συνδίκου της κύριας διαδικασίας, υπό την προϋπόθεση ότι το επιληφθέν δικαστήριο δικαιούται να ζητήσει από τον σύνδικο της κύριας διαδικασίας τη λήψη παντός πρόσφορου μέτρου προστασίας των συμφερόντων των πιστωτών της δευτερεύουσας διαδικασίας και ορισμένων ομάδων πιστωτών. Η αίτηση του συνδίκου της κύριας διαδικασίας απορρίπτεται μόνον εάν προδήλως δεν εξυπηρετεί τα συμφέροντα των πιστωτών της κύριας διαδικασίας. Η αναστολή της εκκαθάρισης διατάσσεται για τρεις μήνες το πολύ, είναι δε δυνατή η παράταση ή η ανανέωσή της για ίσο χρονικό διάστημα.»

15 Το άρθρο 34, παράγραφος 1, του κανονισμού, το οποίο αφορά την περάτωση της δευτερεύουσας διαδικασίας, προβλέπει τα εξής:

«Εάν το δίκαιο που διέπει τη δευτερεύουσα διαδικασία αφερεγγυότητας επιτρέπει την περάτωσή της χωρίς εκκαθάριση, αλλά μέσω σχεδίου εξυγίανσης ή πτωχευτικού συμβιβασμού ή άλλου ανάλογου μέτρου, ο σύνδικος της κύριας διαδικασίας νομιμοποιείται να προτείνει σχετικό μέτρο.

Η κατ' αυτόν τον τρόπο περάτωση της δευτερεύουσας διαδικασίας βάσει μέτρου [διαλαμβανόμενου] στο πρώτο εδάφιο, καθίσταται οριστική μόνον κατόπιν συμφωνίας του συνδίκου της κύριας διαδικασίας ή, αν ο σύνδικος δεν συμφωνεί, εφόσον το προταθέν μέτρο δεν θίγει οικονομικώς τους πιστωτές της κύριας διαδικασίας.»

Το εθνικό δίκαιο

16 Στο γαλλικό δίκαιο, η διαδικασία διασώσεως επιχειρήσεων διέπεται από τα άρθρα L. 620-1 επ. του εμπορικού κώδικα. Το άρθρο L. 620-1, όπως είχε τροποποιηθεί με τον νόμο 2005-845, της 26ης Ιουλίου 2005, και ίσχυε κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών, προέβλεπε τα εξής:

«Θεσπίζεται διαδικασία διασώσεως, η οποία κινείται κατόπιν αιτήσεως οφειλέτη διαλαμβανόμενου στο άρθρο L.620-2 που αποδεικνύει την ύπαρξη δυσχερειών τις οποίες δεν μπορεί να υπερβεί και οι οποίες ενδέχεται να έχουν ως συνέπεια την παύση πληρωμών. Η διαδικασία αυτή σκοπεύει να καταστήσει ευχερέστερη την αναδιοργάνωση της επιχειρήσεως προκειμένου να καταστεί δυνατή η συνέχιση της οικονομικής δραστηριότητας, η διατήρηση των θέσεων εργασίας και η εκκαθάριση του παθητικού.

Η διαδικασία διασώσεως περιλαμβάνει την εκπόνηση σχεδίου το οποίο εγκρίνεται με δικαστική απόφαση, κατόπιν περιόδου παρακολουθήσεως [...].»

Ιστορικό της διαφοράς και προδικαστικά ερωτήματα

17 Η Christianapol, της οποίας η έδρα βρίσκεται στο Λωυγή (Πολωνία), εμφανίζεται ως θυγατρική σε ποσοστό 100 % γερμανικής εταιρίας, η οποία, με τη σειρά της, ανήκει κατά το 90 % σε γαλλική εταιρία.

- 18 Με απόφαση της 1η Οκτωβρίου 2008, το tribunal de commerce de Meaux [στο εξής: εμποροδικείο Μω] (Γαλλία) κίνησε διαδικασία αφερεγγυότητας κατά της Christianapol. Το δικαστήριο αυτό στήριξε τη διεθνή δικαιοδοσία του στη διαπίστωση ότι το κέντρο των κύριων συμφερόντων του οφειλέτη βρίσκεται στη Γαλλία. Το δικαστήριο κίνησε διαδικασία διασώσεως, με το σκεπτικό ότι ο οφειλέτης δεν βρισκόταν σε κατάσταση παύσεως πληρωμών, θα περιερχόταν όμως σε τέτοια θέση ελλείψει ταχείας οικονομικής αναδιαρθρώσεως.
- 19 Στις 21 Απριλίου και στις 26 Ιουνίου 2009 η Bank Handlowy, εταιρία εδρεύουσα στη Βαρσοβία (Πολωνία), ζήτησε από το αιτούν δικαστήριο, με την ιδιότητα της πιστώτριας της Christianapol, να κινήσει δευτερεύουσα διαδικασία αφερεγγυότητας κατά της εταιρίας αυτής βάσει των διατάξεων του άρθρου 27 του κανονισμού. Επικουρικά, σε περίπτωση κατά την οποία η απόφαση του εμποροδικείου Μω, της 1ης Οκτωβρίου 2008, κρινόταν αντίθετη προς τη δημόσια τάξη, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 26 του ίδιου αυτού κανονισμού, ζήτησε να κινηθεί διαδικασία εκκαθαρίσεως διεπόμενη από το πολωνικό δίκαιο.
- 20 Στις 20 Ιουλίου 2009 το εμποροδικείο Μω ενέκρινε σχέδιο διασώσεως της Christianapol, το οποίο προέβλεπε την εξόφληση των οφειλών σε δόσεις που θα καταβάλλονταν εντός δέκα ετών και περιελάμβανε απαγόρευση μεταβιβάσεως της επιχειρήσεως που βρίσκεται στο Łowżή και ορισμένων περιουσιακών στοιχείων του οφειλέτη. Το γαλλικό δικαστήριο επικύρωσε τον προηγούμενο διορισμό των εκπροσώπων των δανειστών με θητεία μέχρι περατώσεως της διαδικασίας διακριβώσεως των απαιτήσεων και της υποβολής της εκ μέρους τους τελικής εκθέσεως. Διόρισε, επίσης, με την απόφασή του, εκπρόσωπο εντεταλμένο για την επίβλεψη της εφαρμογής του σχεδίου.
- 21 Στις 2 Αυγούστου 2009 και έτερος πιστωτής, συγκεκριμένα δε η Adamiak, η οποία εδρεύει στη Łęczyca (Πολωνία), ζήτησε την έναρξη διαδικασίας εκκαθαρίσεως διεπόμενης από το πολωνικό δίκαιο.
- 22 Η Christianapol ζήτησε αρχικώς να απορριφθεί η αίτηση περί κινήσεως δευτερεύουσας διαδικασίας αφερεγγυότητας στην Πολωνία, για τον λόγο ότι η διαδικασία αυτή είναι αντίθετη προς τους σκοπούς και τη φύση της διαδικασίας διασώσεως. Κατόπιν της εγκρίσεως του σχεδίου διασώσεως από το γαλλικό δικαστήριο, η Christianapol υποστήριξε ότι παρέλκει η έκδοση αποφάσεως ως προς την κίνηση δευτερεύουσας διαδικασίας αφερεγγυότητας, καθόσον είχε περατωθεί η κύρια διαδικασία. Επισήμανε ότι εκπληρώνει τις υποχρεώσεις της σύμφωνα με το σχέδιο που ενέκρινε το γαλλικό δικαστήριο. Τούτο συνεπάγεται ότι, από απόψεως του πολωνικού δικαίου, δεν υφίστανται εις βάρος της ληξιπρόθεσμες χρηματικές απαιτήσεις, οπότε ουδείς λόγος επιβάλλει την κήρυξή της σε κατάσταση αφερεγγυότητας.
- 23 Το αιτούν δικαστήριο απευθύνθηκε στο εμποροδικείο Μω ζητώντας να πληροφορηθεί αν εξακολουθούσε να εκκρεμεί η ενώπιόν του διαδικασία αφερεγγυότητας, η οποία αποτελούσε την κύρια διαδικασία κατά την έννοια του κανονισμού. Η απάντηση του γαλλικού δικαστηρίου δεν ήταν αρκούντως διευκρινιστική. Κατόπιν τούτου, το αιτούν δικαστήριο απευθύνθηκε σε εμπειρογνώμονα.
- 24 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Sąd Rejonowy Poznań Stare Miasto w Poznaniu αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:
- «1) Έχει το άρθρο 4, παράγραφοι 1 και 2, στοιχείο ι', του [κανονισμού] την έννοια ότι ο μνημονευόμενος στη διάταξη αυτή όρος “περάτωση της διαδικασίας αφερεγγυότητας” πρέπει να τύχει αυτοτελούς ερμηνείας, ανεξαρτήτως των εφαρμοστέων ρυθμίσεων που ισχύουν στα νομικά συστήματα των διαφόρων κρατών μελών, ή αποκλείεται αποκλειστικώς στο εθνικό δίκαιο του κράτους μέλους εντός του οποίου έχει κινηθεί η διαδικασία αφερεγγυότητας να καθορίσει τον χρόνο περατώσεως της διαδικασίας αφερεγγυότητας;
- 2) Έχει το άρθρο 27 του [κανονισμού] την έννοια ότι το εθνικό δικαστήριο, το οποίο επιλαμβάνεται αιτήσεως περί κινήσεως δευτερεύουσας διαδικασίας αφερεγγυότητας, δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να εξετάσει την αφερεγγυότητα του οφειλέτη κατά του οποίου έχει κινηθεί κύρια

διαδικασία αφερεγγυότητας εντός άλλου κράτους μέλους ή, αντιθέτως, την έννοια ότι το εθνικό δικαστήριο δύναται, σε ορισμένες περιπτώσεις, να εξετάσει το ζήτημα της αφερεγγυότητας του οφειλέτη, ιδίως δε οσάκις η κύρια διαδικασία είναι διαδικασία προστατευτικού για τον οφειλέτη χαρακτήρα στο πλαίσιο της οποίας το δικαστήριο διαπίστωσε ότι ο οφειλέτης δεν είναι αφερέγγυος (γαλλική διαδικασία διασώσεως);

- 3) Επιτρέπει η ερμηνεία του άρθρου 27 του [κανονισμού] να κινηθεί δευτερεύουσα διαδικασία αφερεγγυότητας, της οποίας ο χαρακτήρας καθορίζεται επακριβώς με το άρθρο 3, παράγραφος 3, δεύτερη περίοδος, του κανονισμού αυτού, εντός του κράτους μέλους όπου βρίσκεται το σύνολο των περιουσιακών στοιχείων του οικείου οφειλέτη, μολονότι η κύρια διαδικασία, η οποία τυγχάνει αναγνώρισεως αυτοδικαίως, σκοπεί στην προστασία του οφειλέτη (όπως συμβαίνει στην περίπτωση της γαλλικής διαδικασίας διασώσεως), στο πλαίσιο αυτής έχει εκπονηθεί και επικυρωθεί σχέδιο εξοφλήσεως το οποίο εφαρμόζεται από τον οφειλέτη, το δε δικαστήριο έχει απαγορεύσει την εκποίηση της περιουσίας του οφειλέτη;»

Επί του αιτήματος επαναλήψεως της προφορικής διαδικασίας

- 25 Η προφορική διαδικασία περατώθηκε στις 24 Μαΐου 2012 με την ανάπτυξη των προτάσεων της γενικής εισαγγελέα.
- 26 Με την από 29 Ιουνίου 2012 επιστολή, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο αυθημερόν, η Christianapol ζήτησε από το Δικαστήριο να διατάξει την επανάληψη της προφορικής διαδικασίας.
- 27 Προς στήριξη του αιτήματος αυτού, υποστηρίχθηκε ότι με τις προτάσεις της γενικής εισαγγελέα τέθηκαν πλείονα ζητήματα σχετικά με τον ρόλο και την επιρροή του συνδίκου της κύριας διαδικασίας αφερεγγυότητας στη δευτερεύουσα διαδικασία, με το αν η κατά το γαλλικό δίκαιο διαδικασία διασώσεως αποτελεί διαδικασία αφερεγγυότητας κατά την έννοια του κανονισμού και σχετικά με τη δυνατότητα του δικαστηρίου που έχει επιληφθεί δευτερεύουσας διαδικασίας να διακριβώσει την αφερεγγυότητα του οφειλέτη.
- 28 Πρέπει να υπομνησθεί συναφώς ότι το Δικαστήριο δύναται, αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν προτάσεως του γενικού εισαγγελέα ή ακόμη και αιτήματος των διαδίκων, να διατάξει την επανάληψη της προφορικής διαδικασίας, σύμφωνα με το άρθρο 83 του Κανονισμού του Διαδικασίας, εφόσον εκτιμά ότι δεν έχει διαφωτιστεί επαρκώς ή ότι η υπόθεση πρέπει να κριθεί βάσει επιχειρήματος επί του οποίου δεν διεξήχθη κατ' αντιμωλία συζήτηση μεταξύ των διαδίκων (βλ., μεταξύ άλλων, διάταξη της 4ης Ιουλίου 2012, C-62/11, Feyerbacher, σκέψη 6 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 29 Εν προκειμένω, το Δικαστήριο, αφού άκουσε τη γενική εισαγγελέα, εκτιμά ότι διαθέτει όλα τα αναγκαία στοιχεία για να δώσει απάντηση στα υποβληθέντα ερωτήματα και ότι τα στοιχεία αυτά αποτέλεσαν αντικείμενο της διεξαχθείσας ενώπιόν του κατ' αντιμωλία συζήτησεως.
- 30 Ως εκ τούτου, το αίτημα της Christianapol περί επαναλήψεως της προφορικής διαδικασίας πρέπει να απορριφθεί.

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Εισαγωγικές παρατηρήσεις

- 31 Καταρχάς, πρέπει να υπομνησθεί το πεδίο εφαρμογής του κανονισμού.

- 32 Επιβάλλεται να επισημανθεί συναφώς ότι ο κανονισμός, κατά το άρθρο του 1, παράγραφος 1, έχει εφαρμογή στις συλλογικές διαδικασίες που προϋποθέτουν την αφερεγγυότητα του οφειλέτη και συνεπάγονται τη μερική ή ολική πτωχευτική απαλλοτρίωση της περιουσίας του, καθώς και τον διορισμό συνδίκου. Με τον όρο «διαδικασία αφερεγγυότητας» νοούνται, κατά το άρθρο 2, στοιχείο α', του κανονισμού αυτού, οι συλλογικές διαδικασίες που διαλαμβάνονται στο προμνημονευθέν άρθρο 1, παράγραφος 1, ενώ διευκρινίζεται ότι ο κατάλογός τους περιλαμβάνεται στο παράρτημα Α του ιδίου κανονισμού.
- 33 Ως εκ τούτου, εφόσον μία διαδικασία έχει καταχωρισθεί στο παράρτημα Α του κανονισμού πρέπει να γίνει δεκτό ότι εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού. Η καταχώριση αυτή τυγχάνει του άμεσου και δεσμευτικού αποτελέσματος το οποίο παράγουν οι διατάξεις κανονισμού.
- 34 Δεν αμφισβητείται ότι η διαδικασία διασώσεως που έχει εν προκειμένω κινηθεί, στην υπόθεση της κύριας δίκης, από το εμποροδικείο Μω καταλέγεται μεταξύ των διαδικασιών που έχουν περιληφθεί, όσον αφορά τη Γαλλία, στο παράρτημα Α του κανονισμού.
- 35 Από την καταχώριση αυτή, της οποίας το βάσιμο δεν αποτελεί αντικείμενο προδικαστικού ερωτήματος, προκύπτει, αφενός, ότι η γαλλική διαδικασία διασώσεως εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού και, αφετέρου, ότι η περίπτωση οφειλέτη όπως η Christianapol, κατά της οποίας έχει κινηθεί διαδικασία αυτού του είδους, πρέπει να θεωρηθεί ότι συνιστά περίπτωση αφερεγγυότητας όσον αφορά την εφαρμογή του κανονισμού αυτού.

Επί του πρώτου ερωτήματος

- 36 Με το πρώτο ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ερωτά κατ' ουσίαν εάν το άρθρο 4, παράγραφος 2, στοιχείο ι', του κανονισμού έχει την έννοια ότι ο όρος «περάτωση της διαδικασίας αφερεγγυότητας» έχει αυτοτελές σημασιολογικό περιεχόμενο όσον αφορά τον κανονισμό ή εάν απόκειται στο εθνικό δίκαιο του κράτους μέλους εντός του οποίου έχει κινηθεί η διαδικασία αφερεγγυότητας να καθορίσει τον χρόνο περατώσεως της διαδικασίας αυτής.
- 37 Το αιτούν δικαστήριο διευκρινίζει ότι η απάντηση στο ερώτημα αυτό είναι ουσιώδης για να κρίνει αν εξακολουθεί να εκκρεμεί η κύρια διαδικασία αφερεγγυότητας που έχει κινηθεί στη Γαλλία κατά της Christianapol και για να μπορέσει να αποφανθεί επί των αιτήσεων που υπέβαλαν η Bank Handlowy και η Adamiak περί ενάρξεως στην Πολωνία και κατά του ιδίου οφειλέτη, δεύτερης κύριας διαδικασίας αφερεγγυότητας. Το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι, σε περίπτωση περατώσεως της κύριας διαδικασίας αφερεγγυότητας που είχε κινηθεί στη Γαλλία, θα μπορούσε να δεχθεί τα αιτήματα της Bank Handlowy και της Adamiak, κατόπιν διακριβώσεως, κατά το εθνικό δίκαιο του αιτούντος δικαστηρίου, της αφερεγγυότητας της Christianapol.
- 38 Ως προς τα ανωτέρω, επιβάλλεται να επισημανθούν τα ακόλουθα.
- 39 Το αιτούν δικαστήριο ορθώς χαρακτηρίζει τη διαδικασία αφερεγγυότητας που έχει κινηθεί στη Γαλλία ως κύρια διαδικασία. Πράγματι, η διαδικασία αυτή κινήθηκε βάσει του άρθρου 3, παράγραφος 1, του κανονισμού.
- 40 Όπως επισήμανε το αιτούν δικαστήριο, η διαδικασία αυτή παράγει καθολικά αποτελέσματα καθόσον ισχύει για τα περιουσιακά στοιχεία του οφειλέτη που βρίσκονται σε άπαντα τα κράτη μέλη. Καθόσον εκκρεμεί κύρια διαδικασία αφερεγγυότητας δεν μπορεί να κινηθεί καμία άλλη κύρια διαδικασία. Όπως προκύπτει από το άρθρο 3, παράγραφοι 2 και 3, του κανονισμού, η όποια διαδικασία αφερεγγυότητας κινηθεί κατά το χρονικό διάστημα αυτό μπορεί να είναι μόνον δευτερεύουσα, τα δε αποτελέσματά της θα περιορίζονται στα περιουσιακά στοιχεία του οφειλέτη που βρίσκονται εντός του κράτους μέλους στο οποίο κινήθηκε η διαδικασία αυτή (βλ., σχετικώς, απόφαση της 15ης Δεκεμβρίου 2011, C-191/10, Rastelli Davide e C., Συλλογή 2011, σ. I-13209, σκέψη 15 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

- 41 Βάσει του άρθρου 16, παράγραφος 1, του κανονισμού, η κύρια διαδικασία αφερεγγυότητας που έχει κινηθεί εντός κράτους μέλους αναγνωρίζεται σε όλα τα κράτη μέλη μόλις αρχίσει να παράγει τα αποτελέσματά της εντός του κράτους μέλους ενάρξεως. Ο κανόνας αυτός συνεπάγεται ότι τα δικαστήρια των άλλων κρατών μελών αναγνωρίζουν την απόφαση περί κινήσεως κύριας διαδικασίας αφερεγγυότητας, χωρίς να μπορούν να ελέγξουν κρίση του πρώτου δικαστηρίου ως προς τη διεθνή δικαιοδοσία του (βλ., σχετικώς, αποφάσεις της 2ας Μαΐου 2006, C-341/04, Eurofood IFSC, Συλλογή 2006, σ. I-3813, σκέψεις 39 και 42, και της 21ης Ιανουαρίου 2010, C-444/07, MG Probud Gdynia, Συλλογή 2010, σ. I-417, σκέψεις 27 και 29). Βάσει του άρθρου 25 του κανονισμού, το πεδίο εφαρμογής του κανόνα αυτού διευρύνεται ώστε να περιλαμβάνει όλες τις αποφάσεις περί διεξαγωγής και περατώσεως της διαδικασίας.
- 42 Εν προκειμένω, η εκ μέρους του εμποροδικείου Μω απόφαση περί κινήσεως της κύριας διαδικασίας αφερεγγυότητας στηριζόταν, ιδίως, στη διαπίστωση ότι το κέντρο των κύριων συμφερόντων του οφειλέτη, το οποίο αποτελεί το αποκλειστικό κριτήριο διεθνούς δικαιοδοσίας κατά το άρθρο 3, παράγραφος 1, του κανονισμού, βρισκόταν στη Γαλλία. Όπως επισήμανε η γενική εισαγγελέας στο σημείο 44 των προτάσεών της, η διαπίστωση αυτή εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της αρχής της αναγνωρίσεως η οποία δεσμεύει το αιτούν δικαστήριο.
- 43 Ως εκ τούτου, σε περίπτωση κατά την οποία γίνει δεκτό ότι η κύρια διαδικασία αφερεγγυότητας που κινήθηκε στη Γαλλία κατά της Christianapol έχει περατωθεί, το αιτούν δικαστήριο δύναται να κινήσει δεύτερη κύρια διαδικασία στην Πολωνία μόνον καθόσον μπορεί να αποδειχθεί ότι, μετά την κίνηση της πρώτης κύριας διαδικασίας στη Γαλλία, το κέντρο των κύριων συμφερόντων της Christianapol μεταφέρθηκε στην Πολωνία.
- 44 Βάσει των επισημάνσεων αυτών, πρέπει να εξετασθεί το πώς μπορεί να καθορισθεί το σημασιολογικό περιεχόμενο του όρου «περάτωση της διαδικασίας αφερεγγυότητας».
- 45 Όπως έχει υπενθυμίσει το δικαστήριο, ο κανονισμός δεν σκοπεί στη θέσπιση ομοιόμορφης ενιαίας διαδικασίας αφερεγγυότητας, αλλά, όπως προκύπτει από τη δεύτερη αιτιολογική σκέψη του, σκοπεί να διασφαλίσει ότι λειτουργούν αποτελεσματικά και ουσιαστικά οι διασυνοριακές διαδικασίες αφερεγγυότητας (προπαρατεθείσα απόφαση Eurofood IFSC, σκέψη 48). Προς τούτο, καθορίζει κανόνες διεθνούς δικαιοδοσίας και αναγνωρίσεως, καθώς και κανόνες περί του εφαρμοστέου στον τομέα αυτό δικαίου.
- 46 Το ζήτημα του εφαρμοστέου δικαίου σε διαδικασία αφερεγγυότητας διέπεται από το άρθρο 4 του κανονισμού το οποίο, στην παράγραφό του 1, ορίζει προς τούτο το δίκαιο του κράτους μέλους ενάρξεως της διαδικασίας. Με την παράγραφο 2, στοιχείο ι', του εν λόγω άρθρου διευκρινίζεται ότι βάσει του δικαίου αυτού καθορίζονται οι προϋποθέσεις και τα αποτελέσματα της περατώσεως της διαδικασίας αφερεγγυότητας.
- 47 Το άρθρο 4 του κανονισμού έχει επομένως τη μορφή κανόνα συγκρούσεως νόμων, χαρακτηρισμός που επιβεβαιώνεται από την εικοστή τρίτη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού, με την οποία επισημαίνεται ότι οι ομοιόμορφοι κανόνες συγκρούσεως που προβλέπει ο κανονισμός αντικαθιστούν τους εθνικούς κανόνες ιδιωτικού διεθνούς δικαίου.
- 48 Όπως επισήμανε η γενική εισαγγελέας στο σημείο 32 των προτάσεών της, ο κανόνας συγκρούσεως έχει το χαρακτηριστικό γνώρισμα ότι δεν δίνει αφεαυτού απάντηση σε ζήτημα ουσιαστικού δικαίου, αλλά περιορίζεται στον καθορισμό του δικαίου βάσει του οποίου θα δοθεί απάντηση στο ζήτημα αυτό.
- 49 Μολονότι, βεβαίως, σε περίπτωση αμφιβολίας ως προς το γράμμα τους, οι διατάξεις του δικαίου της Ένωσης πρέπει να ερμηνεύονται αυτοτελώς και ομοιόμορφα, λαμβανομένου υπόψη του πλαισίου εντός του οποίου εντάσσεται η διάταξη και του επιδιωκόμενου με την οικεία ρύθμιση σκοπού, το Δικαστήριο έχει πάντως κρίνει ότι η αρχή αυτή ισχύει μόνο στην περίπτωση διατάξεων που δεν

περιέχουν καμία ρητή παραπομπή στο δίκαιο των κρατών μελών όσον αφορά τον καθορισμό της έννοιας και του σημασιολογικού περιεχομένου τους (βλ., σχετικώς, απόφαση της 20ής Οκτωβρίου 2011, C-396/09, Interedil, Συλλογή 2011, σ. I-9915, σκέψη 42 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

- 50 Ως εκ τούτου, ζητήματα όπως αυτά των προϋποθέσεων και των αποτελεσμάτων της περατώσεως της διαδικασίας αφερεγγυότητας, για τα οποία το άρθρο 4, παράγραφος 2, στοιχείο ι', του κανονισμού, παραπέμπει ρητώς στο εθνικό δίκαιο, δεν μπορούν να τύχουν αυτοτελούς ερμηνείας, αλλά πρέπει να κρίνονται κατ' εφαρμογήν της *lex concursus* η οποία καθορίζεται ως εφαρμοστέο δίκαιο.
- 51 Η ανάλυση αυτή δεν αντιβαίνει στα όσα έκρινε το Δικαστήριο, με τη σκέψη 54 της προπαρατεθείσας αποφάσεως του Eurofood IFSC, την οποία επικαλέσθηκαν η Christianapol και η Γαλλική Κυβέρνηση, ότι δηλαδή η φράση «απόφαση περί κινήσεως διαδικασίας αφερεγγυότητας», κατά το άρθρο 16, παράγραφος 1, του κανονισμού, πρέπει να προσδιορισθεί βάσει δύο ειδικών για τον κανονισμό κριτηρίων. Συγκεκριμένα, αντιθέτως προς το άρθρο 4 του κανονισμού, το εν λόγω άρθρο 16, παράγραφος 1, δεν παραπέμπει ρητώς στο εθνικό δίκαιο, αλλά καθορίζει κανόνα αμέσου εφαρμογής, με τη μορφή αρχής αναγνωρίσεως της αρχικώς εκδοθείσας αποφάσεως περί κινήσεως της διαδικασίας.
- 52 Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω, στο πρώτο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 4, παράγραφος 2, στοιχείο ι', του κανονισμού έχει την έννοια ότι απόκειται στο εθνικό δίκαιο του κράτους μέλους εντός του οποίου έχει κινηθεί η διαδικασία αφερεγγυότητας να καθορίσει τον χρόνο περατώσεως της διαδικασίας αυτής.

Επί του τρίτου ερωτήματος

- 53 Με το τρίτο ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ερωτά, κατ' ουσίαν, αν το άρθρο 27 του κανονισμού έχει την έννοια ότι επιτρέπει να κινηθεί δευτερεύουσα διαδικασία αφερεγγυότητας εντός του κράτους μέλους στο οποίο βρίσκεται το σύνολο των περιουσιακών στοιχείων του οφειλέτη, μολονότι η κύρια διαδικασία σκοπεύει στην προστασία του οφειλέτη.
- 54 Καταρχάς, πρέπει να επισημανθεί ότι η απάντηση που θα δοθεί στο ερώτημα αυτό μπορεί να έχει σημασία για την εκδίκαση της διαφοράς της κύριας δίκης μόνο στην περίπτωση κατά την οποία εξακολουθεί να εκκρεμεί η κύρια διαδικασία αφερεγγυότητας που κινήθηκε στη Γαλλία, στοιχείο του οποίου η απόδειξη απόκειται στο αιτούν δικαστήριο, λαμβανομένης υπόψη της απαντήσεως που δόθηκε στο πρώτο ερώτημα.
- 55 Ορίζοντας ότι η έναρξη κύριας διαδικασίας αφερεγγυότητας εντός κράτους μέλους καθιστά δυνατή την έναρξη δευτερεύουσας διαδικασίας εντός άλλου κράτους μέλους στο οποίο έχει εγκατάσταση ο οφειλέτης, το άρθρο 27, πρώτη περίοδος, του κανονισμού δεν προβαίνει σε καμία διάκριση αναλόγως του σκοπού της κύριας διαδικασίας.
- 56 Η ίδια γενική διατύπωση απαντά και στο άρθρο 3, παράγραφος 3, του κανονισμού, το οποίο προβλέπει ότι, εφόσον έχει κινηθεί κύρια διαδικασία, τυχόν μεταγενέστερη διαδικασία αφερεγγυότητας την οποία κίνησε δικαστήριο που στηρίζει τη διεθνή δικαιοδοσία του στην ύπαρξη εγκαταστάσεως του οφειλέτη αποτελεί δευτερεύουσα διαδικασία.
- 57 Οι διατάξεις αυτές έχουν επομένως την έννοια ότι επιτρέπουν να κινηθεί δευτερεύουσα διαδικασία ακόμη και σε περίπτωση κατά την οποία η κύρια διαδικασία, όπως η γαλλική διαδικασία διασώσεως, σκοπεύει στην προστασία του οφειλέτη.
- 58 Η ερμηνεία που υποστήριξε η Christianapol και η Γαλλική Κυβέρνηση περί του ότι η έναρξη κύριας διαδικασίας που σκοπεύει στην προστασία του οφειλέτη αποκλείει την έναρξη δευτερεύουσας διαδικασίας, πέραν του ότι δεν είναι συμβατή με το γράμμα των επίμαχων διατάξεων, αντιβαίνει στη θέση την οποία κατέχουν οι δευτερεύουσες διαδικασίες στο πλαίσιο του συστήματος που καθιερώνει

ο κανονισμός. Πρέπει να υπογραμμισθεί συναφώς ότι, μολονότι οι δευτερεύουσες διαδικασίες σκοπούν ιδίως στη διασφάλιση της προστασίας των τοπικών συμφερόντων, μπορούν επίσης να επιδιώκουν, όπως υπενθυμίζεται με τη δέκατη ένατη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού, και άλλους σκοπούς. Για τον λόγο αυτό είναι δυνατό να κινηθούν κατόπιν αιτήσεως του συνδίκου της κύριας διαδικασίας, εφόσον το μέτρο αυτό επιβάλλεται από το συμφέρον της αποτελεσματικής διοικήσεως της περιουσίας.

- 59 Εντούτοις, όπως επισήμανε το αιτούν δικαστήριο, η έναρξη δευτερεύουσας διαδικασίας, η οποία, σύμφωνα με το άρθρο 3, παράγραφος 3, του κανονισμού, πρέπει να είναι διαδικασία εκκαθαρίσεως, ενδέχεται να αντιβαίνει στον σκοπό που επιδιώκει κύρια διαδικασία προστατευτικού χαρακτήρα.
- 60 Πρέπει να επισημανθεί συναφώς ότι ο κανονισμός περιλαμβάνει ορισμένους αναγκαστικούς κανόνες συντονισμού με σκοπό, όπως εκτίθεται στη δωδέκατη αιτιολογική σκέψη του, τη διασφάλιση της αναγκαίας ενιαίας αντιμετώπισεως εντός της Κοινότητας. Στο πλαίσιο του συστήματος αυτού, όπως διευκρινίζεται με την εικοστή αιτιολογική σκέψη του κανονισμού, η κύρια διαδικασία κατέχει πρωτεύουσα θέση σε σχέση με τη δευτερεύουσα.
- 61 Ο σύνδικος της κύριας διαδικασίας έχει επομένως ορισμένες εξουσίες που του παρέχουν τη δυνατότητα να ασκεί επιρροή στη δευτερεύουσα διαδικασία έτσι ώστε η δεύτερη να μη θέτει σε κίνδυνο τον σκοπό προστασίας που επιδιώκεται με την κύρια διαδικασία. Βάσει του άρθρου 33, παράγραφος 1, του κανονισμού, μπορεί να ζητήσει την αναστολή της εκκαθαρίσεως, για χρονικό διάστημα που δεν μπορεί, βεβαίως, να υπερβαίνει τους τρεις μήνες, αλλά δύναται να παραταθεί ή να ανανεωθεί για ίσα χρονικά διαστήματα. Σύμφωνα με το άρθρο 34, παράγραφος 1, του ιδίου κανονισμού, ο σύνδικος της κύριας διαδικασίας μπορεί να προτείνει την περάτωση της δευτερεύουσας διαδικασίας μέσω σχεδίου εξυγιάνσεως, πτωχευτικού συμβιβασμού ή άλλου παρεμφερούς μέτρου. Κατά τον χρόνο αναστολής που προβλέπει το άρθρο 33, παράγραφος 1, του κανονισμού, ο σύνδικος της κύριας διαδικασίας ή ο οφειλέτης με τη σύμφωνη γνώμη του συνδίκου είναι τα μόνα πρόσωπα που μπορούν να κάνουν την πρόταση αυτή, δυνάμει του εν λόγω άρθρου 34, παράγραφος 3.
- 62 Δυνάμει της αρχής της καλόπιστης συνεργασίας, κατά το άρθρο 4, παράγραφος 3, ΣΕΕ, στο δικαστήριο που έχει διεθνή δικαιοδοσία να κινήσει δευτερεύουσα διαδικασία απόκειται να λάβει υπόψη, κατά την εφαρμογή των διατάξεων αυτών, τους σκοπούς της κύριας διαδικασίας και την εν γένει οικονομία του κανονισμού, ο οποίος, όπως υπομνήσθηκε στις σκέψεις 45 και 60 της παρούσας αποφάσεως, σκοπεύει να διασφαλίσει την αποτελεσματική και ουσιαστική λειτουργία των διασυνοριακών διαδικασιών αφερεγγυότητας διά του υποχρεωτικού συντονισμού της κύριας και της δευτερεύουσας διαδικασίας κατά τρόπο διασφαλίζοντα την πρωτοκαθεδρία της κύριας διαδικασίας.
- 63 Επομένως, στο τρίτο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 27 του κανονισμού έχει την έννοια ότι επιτρέπει να κινηθεί δευτερεύουσα διαδικασία αφερεγγυότητας εντός του κράτους μέλους στο οποίο βρίσκεται εγκατάσταση του οφειλέτη, μολονότι η κύρια διαδικασία σκοπεύει στην προστασία του οφειλέτη. Στο δικαστήριο που έχει διεθνή δικαιοδοσία να κινήσει δευτερεύουσα διαδικασία απόκειται να λάβει υπόψη τους σκοπούς της κύριας διαδικασίας και την εν γένει οικονομία του κανονισμού, τηρώντας την αρχή της καλόπιστης συνεργασίας.

Επί του δευτέρου ερωτήματος

- 64 Με το δεύτερο ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ερωτά, κατ' ουσίαν, αν το άρθρο 27 του κανονισμού έχει την έννοια ότι το δικαστήριο που έχει επιληφθεί αιτήσεως περί κινήσεως δευτερεύουσας διαδικασίας αφερεγγυότητας δεν μπορεί να εξετάσει την αφερεγγυότητα του οφειλέτη κατά του οποίου έχει κινηθεί κύρια διαδικασία αφερεγγυότητας εντός άλλου κράτους μέλους, ακόμη και σε περίπτωση κατά την οποία η κύρια αυτή διαδικασία σκοπεύει στην προστασία του οφειλέτη.

- 65 Κατά το άρθρο 27, πρώτη περίοδος, του κανονισμού, η έναρξη κύριας διαδικασίας αφερεγγυότητας εντός κράτους μέλους «καθιστά δυνατή την έναρξη» δευτερεύουσας διαδικασίας σε άλλο κράτος μέλος εντός του οποίου έχει εγκατάσταση ο οφειλέτης, «χωρίς να εξετάζεται η αφερεγγυότητα ή μη του οφειλέτη και στο κράτος αυτό».
- 66 Όπως δέχθηκε η γενική εισαγγελέας στο σημείο 75 των προτάσεών της, η ως άνω χρησιμοποιούμενη διατύπωση ενέχει σε ορισμένο βαθμό αμφισημία ως προς το αν, κατά την έναρξη τέτοιας διαδικασίας, η εξέταση της αφερεγγυότητας του οφειλέτη δεν είναι αναγκαία, αλλά παραμένει δυνατή, ή αν, απλώς, δεν επιτρέπεται.
- 67 Υπό τις συνθήκες αυτές, το γράμμα του άρθρου 27, πρώτη περίοδος, του κανονισμού πρέπει να ερμηνευθεί με γνώμονα την εν γένει οικονομία και τον σκοπό του κανονισμού στον οποίον ανήκει (βλ., σχετικώς, απόφαση της 19ης Ιουνίου 1980, 803/79, Roudolff, Συλλογή τόμος 1980/II, σ. 345, σκέψη 7).
- 68 Πρέπει να υπομνησθεί συναφώς ότι, όπως κρίθηκε με τη σκέψη 32 της παρούσας αποφάσεως, ο κανονισμός έχει εφαρμογή αποκλειστικά στις διαδικασίες που προϋποθέτουν την αφερεγγυότητα του οφειλέτη. Όσον αφορά τα κριτήρια που καθιστούν δυνατό να διαπιστωθεί συγκεκριμένα η ύπαρξη της καταστάσεως αυτής, ο κανονισμός, καθόσον δεν ορίζει την έννοια της αφερεγγυότητας, παραπέμπει στο εθνικό δίκαιο. Ως εκ τούτου, η έναρξη κύριας διαδικασίας προϋποθέτει ότι το έχον διεθνή δικαιοδοσία δικαστήριο έχει προηγουμένως διακριβώσει την αφερεγγυότητα του οφειλέτη βάσει του εθνικού δικαίου του.
- 69 Πρέπει επίσης να υπομνησθεί ότι, βάσει του άρθρου 16, παράγραφος 1, του κανονισμού, η κύρια διαδικασία αφερεγγυότητας που έχει κινηθεί εντός κράτους μέλους αναγνωρίζεται σε όλα τα κράτη μέλη μόλις αρχίσει να παράγει τα αποτελέσματά της στο κράτος ενάρξεως.
- 70 Υπό τις συνθήκες αυτές, όπως υποστήριξαν η Ισπανική και η Γαλλική Κυβέρνηση, η εκτίμηση περί της καταστάσεως αφερεγγυότητας του οφειλέτη στην οποία προέβη το δικαστήριο που έχει διεθνή δικαιοδοσία να κινήσει την κύρια διαδικασία δεσμεύει τα δικαστήρια που θα επιληφθούν ενδεχομένως αιτήσεως για να κινηθεί δευτερεύουσα διαδικασία.
- 71 Η ερμηνεία αυτή είναι η μόνη που δύναται να αποτρέψει τις δυσχέρειες που αναπόφευκτα θα ανέκυπταν, καθόσον ο κανονισμός δεν περιέχει ορισμό της έννοιας της αφερεγγυότητας, λόγω της εφαρμογής από διαφορετικά δικαστήρια αποκλινουσών μεταξύ των εθνικών δικαίων αντιλήψεων όσον αφορά την έννοια της αφερεγγυότητας. Επιπλέον, όπως επισήμανε η Γαλλική Κυβέρνηση, η αφερεγγυότητα πρέπει να εκτιμάται συνολικά, λαμβάνοντας υπόψη την περιουσιακή κατάσταση του οφειλέτη ως έχει συνολικά σε άπαντα τα κράτη μέλη, και όχι μεμονωμένα, λαμβάνοντας υπόψη μόνον τα στοιχεία του ενεργητικού που βρίσκονται εντός συγκεκριμένης επικράτειας.
- 72 Οι αποκλίνουσες μεταξύ δικαστηρίων εκτιμήσεις δεν θα ήταν σύμφωνες με τον σκοπό της αποτελεσματικής και ουσιαστικής λειτουργίας των διασυνοριακών διαδικασιών αφερεγγυότητας, τον οποίο επιδιώκει να υλοποιήσει ο κανονισμός μέσω του συντονισμού μεταξύ της κύριας και της δευτερεύουσας διαδικασίας, τηρώντας την αρχή της υπεροχής της κύριας διαδικασίας. Πρέπει να υπομνησθεί συναφώς ότι, όπως προκύπτει από τη σκέψη 58 της παρούσας αποφάσεως, μολονότι η έναρξη δευτερεύουσας διαδικασίας μπορεί να ζητηθεί, ιδίως, από τους τοπικούς οφειλέτες, μπορεί επίσης να ζητηθεί από τον σύνδικο της κύριας διαδικασίας προς το συμφέρον της αποτελεσματικότερης διοικήσεως της περιουσίας του οφειλέτη.
- 73 Πρέπει, πάντως, να υπογραμμισθεί ότι, κατά τον καθορισμό των συνεπειών που έχει η διαπίστωση της αφερεγγυότητας στο πλαίσιο της κύριας διαδικασίας, το δικαστήριο που έχει επιληφθεί αιτήσεως να κινηθεί δευτερεύουσα διαδικασία πρέπει να λάβει υπόψη τους σκοπούς της εν λόγω κύριας διαδικασίας, καθώς και την εν γένει οικονομία του κανονισμού και τις αρχές στις οποίες αυτός στηρίζεται.

- 74 Επομένως, στο δεύτερο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 27 του κανονισμού έχει την έννοια ότι το δικαστήριο που έχει επιληφθεί αιτήσεως περί κινήσεως δευτερεύουσας διαδικασίας αφερεγγυότητας δεν μπορεί να εξετάσει την αφερεγγυότητα του οφειλέτη κατά του οποίου έχει κινηθεί κύρια διαδικασία αφερεγγυότητας εντός άλλου κράτους μέλους, ακόμη και σε περίπτωση κατά την οποία η κύρια αυτή διαδικασία σκοπεί στην προστασία του οφειλέτη.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 75 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (πρώτο τμήμα) αποφαινεται:

- 1) Το άρθρο 4, παράγραφος 2, στοιχείο ι', του κανονισμού (ΕΚ) 1346/2000 του Συμβουλίου, της 29ης Μαΐου 2000, περί των διαδικασιών αφερεγγυότητας, όπως έχει τροποποιηθεί με τον κανονισμό (ΕΚ) 788/2008 του Συμβουλίου, της 24ης Ιουλίου 2008, έχει την έννοια ότι απόκειται στο εθνικό δίκαιο του κράτους μέλους εντός του οποίου έχει κινηθεί η διαδικασία αφερεγγυότητας να καθορίσει τον χρόνο περατώσεως της διαδικασίας αυτής.
- 2) Το άρθρο 27 του κανονισμού 1346/2000, όπως έχει τροποποιηθεί από τον κανονισμό 788/2008, έχει την έννοια ότι επιτρέπει να κινηθεί δευτερεύουσα διαδικασία αφερεγγυότητας εντός του κράτους μέλους στο οποίο βρίσκεται εγκατάσταση του οφειλέτη, μολονότι η κύρια διαδικασία σκοπεί στην προστασία του οφειλέτη. Στο δικαστήριο που έχει διεθνή δικαιοδοσία να κινήσει δευτερεύουσα διαδικασία απόκειται να λάβει υπόψη τους σκοπούς της κύριας διαδικασίας και την εν γένει οικονομία του κανονισμού, τηρώντας την αρχή της καλόπιστης συνεργασίας.
- 3) Το άρθρο 27 του κανονισμού 1346/2000, όπως έχει τροποποιηθεί από τον κανονισμό 788/2008, έχει την έννοια ότι το δικαστήριο που έχει επιληφθεί αιτήσεως περί κινήσεως δευτερεύουσας διαδικασίας αφερεγγυότητας δεν μπορεί να εξετάσει την αφερεγγυότητα του οφειλέτη κατά του οποίου έχει κινηθεί κύρια διαδικασία αφερεγγυότητας εντός άλλου κράτους μέλους, ακόμη και σε περίπτωση κατά την οποία η κύρια αυτή διαδικασία σκοπεί στην προστασία του οφειλέτη.

(υπογραφές)